

Överenskommelse om exploatering med tomträtt, för Nobel Center inom fastigheten Hammästaren 1 i stadsdelen Södermalm, med Stiftelsen Nobel Center

Hemställan från exploateringsnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Exploateringsnämnden medges rätt att träffa överenskommelse om exploatering i enlighet med bilaga till utlåtandet och att vid behov träffa tilläggsavtal förutsatt att dessa inte är av principiell betydelse.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Exploateringsnämnden beslutade 23 april 2026 att godkänna en överenskommelse om exploatering mellan staden och Stiftelsen Nobel Center gällande byggandet av ett Nobel Center vid Slussen med upplåtelse av tomträtt och hemställer till kommunfullmäktige att godkänna överenskommelsen och ge exploateringsnämnden rätt att vid behov träffa tilläggsavtal förutsatt att dessa inte är av principiell betydelse.

Det byggnadskvarter som överenskommelsen avser är en viktig del i färdigställandet av projekt Slussen och dess mål att skapa ett än mer levande stadsliv. Bebyggelsen ska uppföras på Stadsgårdsledens blivande överdäckning och är en förutsättning för god vistelsekvalitet för både Stadsgårdskajen och den nya Katarinaparken.

Nobel Center planeras som en publik byggnad med bred verksamhet inom Nobelprisets olika kunskapsområden, med utställningar, skolprogram, evenemang och mötesplatser. Stora delar är öppna utan entréavgift. Verksamheten kompletteras med restaurang, café och butik. Prisutdelningen och Nobelfesten kommer fortsatt hållas på sina nuvarande platser. Lokaliseringen vid Slussen bedöms som mycket lämplig, med stark tillgänglighet till kollektivtrafik, gång- och cykelstråk samt goda angoringsmöjligheter, vilket ger förutsättningar att attrahera både stockholmare och besökare och bidra till utvecklingen av Slussen som en levande mötesplats.

Beredning

Ärendet har initierats av exploateringsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret bedömer att etableringen av Nobel Center vid Slussen i ett långsiktigt perspektiv kan bidra positivt till platsens utveckling samt till stadens ekonomiska och samhällsekonomiska utveckling.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Det är välkommet och viktigt att arbetet med att etablera Nobel Center i Stockholm nu kan bli verklighet. Detta center kommer stärka Stockholm som besöksmål. Samtidigt kommer det bidra till att förstärka vår roll i världen som en stad med stark kunskaps- och vetenskapsprofil. Centret blir verklighet genom en samfinansiering mellan offentliga och privata aktörer och visar på värdet av samarbete mellan olika intressenter. Stadsbyggnadsnämnden har nyligen fattat beslut om bygglov utifrån detaljplanen som antogs år 2020. Detta ärende avser exploatering med tomträtt. Nu kan ett Nobel Center äntligen bli verklighet.

Vägen till centret har inte bara varit enkel och linjär. Nuvarande lokalisering och grunderna för gestaltning är ett resultat av de beslut som fattades under föregående mandatperiod. Även om det funnits synpunkter på de ekonomiska konsekvenserna som följt av det beslutet är det glädjande att konstatera att de beslut som då fattades, tillsammans med tidigare beslut, nu kan leda fram till att Nobel Center blir verklighet.

Denna exploatering med tomträtt innebär också att Slussenprojektet i övrigt kan slutföras med nuvarande tidplan och budget. Alternativet att börja om hade kostat skattebetalarna rejält och inneburit mycket stora kostnader samtidigt som Slussen fortsatt vara en byggarbetsplats under lång tid framöver. Därtill hade många i ett sådant läge funderat på om det ens hade varit möjligt att etablera stora värdefulla institutioner i Stockholms city.

Det är därför av stor betydelse att kommunfullmäktige nu kan fatta de beslut som krävs för att Stockholm ska fortsätta utvecklas med kunskap, bildning och vetenskap som ledstjärnor.

Bilaga

Bilaga 1 – överenskommelse om exploatering, dnr KS 2026/520-1.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarråden Christofer Fjellner och Andrea Hedin (båda M) enligt följande.

Moderaterna i Stockholm har länge kämpat för att värna stadens anrika platser och byggnader. Vi menar att det är centralt att det som byggs i staden också gör det i

samklang med stadens historia och med respekt för de som lever och verkar här. Det var därför vi en gång motsatte oss Klararivningarna och såg till att Münchenbryggeriet bevarades. Vi tog till oss av den berättigade kritiken mot det tidigare förslaget på Blasieholmen och vi har gjort vår hemläxa.

Moderaterna anser att det vore bra för Stockholm med ett Nobel Center och att Slussen är en bra plats för detta. Alfred Nobel är en världskänd stockholmare och Nobelpriset är en av Sveriges starkaste globala symboler. Ett Nobel Center skulle komma att bli en global mötesplats för vetenskap och kultur i hjärtat av Stockholm och inte bara stärka stadens attraktivitet och locka internationella besökare, utan även befästa Sveriges position som en världsledande kunskapsnation. Vi tycker att det är fantastisk att ett Nobel Center möjliggörs genom privata donationer från näringslivet om cirka 2,5 miljarder kronor.

Däremot har vi stora synpunkter på gestaltningen och anser att förslaget behöver bearbetas för att anpassas bättre till platsen och närområdets kulturhistoriska bebyggelse, och med respekt för alla de som lever och verkar här. Därför yrkade Moderaterna på en återremiss av bygglovet i stadsbyggnadsnämnden.

Särskilt uttalande av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Liberalerna var det parti som ledde det politiska motståndet mot Nobel Center på Blasieholmen. Därmed lyckades vi rädda Tullhuset från 1876, där Sveriges museum om Förintelsen nu ska etableras.

När förslaget på Blasieholmen föll gjorde Moderaterna upp med Nobelstiftelsen om att Slussen skulle bli ny plats för Nobel Center.

Huset som föreslås på platsen måste följa detaljplanen som antogs i kommunfullmäktige 2011 och vann laga kraft 2013. Detaljplanen reglerar husets höjd, takutformning och omfattning.

Huset som nu föreslås är mindre än vad detaljplanen tillåter och huskropparna är förskjutna i förhållande till varandra, vilket gör att byggnaden får ett mindre kompakt intryck i förhållande till dess storlek och omgivning.

Husets fasad av återbrukat gammalt tegel passar väl in bland omkringliggande bebyggelse (Fotografiska museet, Logårdstrapporna, Sjömansinstitutet, färjeterminalen och vattentornet på Mosebacke). Fasaden liknar Sigurd Lewerentz mästerverk Markuskyrkan i Björkhagen. Den föreslagna slamputsningen av delar av fasaden bör utgå.

Området måste vara tillgängligt för alla och ges god, genomtänkt belysning. För att platsen ska upplevas som trygg krävs ett levande stadsliv. Därför är det avgörande att bottenvåningarna fylls med publik verksamhet – caféer, barer, gallerier eller andra öppna och inbjudande verksamheter som skapar rörelse och närvaro i hela området.

Cykelbanan som planeras på kajen framför huset måste föras med fartsänkande åtgärder, till exempel räfflad asfalt likt vid stadshuset. Vi ser en risk med att fotgängare far illa och skadas av den snabba cykeltrafiken.

Byggnaden bör få större och fler fönster. Den östra fasaden bör föras med fönster likt den västra, eller en konstnärlig gestaltning.

De planerade husen väster om Nobel Center måste tydligt underordna sig.

Det platta taket (som beslutats i detaljplanen) bör föras med någon form av takfotsmarkering likt andra märkesbyggnader i Stockholm (Kungliga slottet, Stockholms stadsbibliotek och Operan).

Likt andra märkesbyggnader i Stockholm ser vi fasadbelysning som en självklarhet.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 13 maj 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå borgarrådsberedningens förslag till beslut.
2. Därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna är positiva till att tomträtten ska överlåtas till Stiftelsen Nobelcenter samt att Nobelcentret ska bebyggas på den aktuella platsen. Vi vänder oss däremot det föreslagna bygget då det med sin modernistiska karaktär skapar ett otrivsamt inslag i en äldre och bevarandevärd stadsdel. Vi motsätter oss ett Slussen som får fortsätta att bebyggas i modern, grå och tråkig stil. Därför förespråkar vi ett omtag av bygglovet. Tillsdessa att stiftelsen inte har presenterat ett nytt förslag i linje med området äldre och klassiska arkitekturkaraktär föreslår vi att tomträtten inte ska tilldelas Nobelstiftelsen.

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Nilsson (alla M) som är likalydande med Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Centerpartiet välkomnar att en publik verksamhet kopplad till Nobelpriset tar denna centrala plats i anspråk i stället för ett slutet kontorshus. Det är positivt att trafikleden överdäckas på denna sträcka och att området utvecklas med verksamheter som bidrar till stadsliv, även om Centerpartiet helst hade sett en överdäckning av hela Stadsgårdsleden.

För Centerpartiet är det viktigaste att Nobel Center blir en levande och tillgänglig plats som samspelar väl med sin omgivning. Det är därför avgörande att byggnaden och de offentliga miljöerna runt omkring utformas så att de i praktiken bidrar till ett aktivt och attraktivt gaturum, särskilt på de sidor där förutsättningarna för solljus är något bättre. Lokaler för caféer, restauranger med uteserveringar och andra publika verksamheter behöver ges förutsättningar att fungera över tid och åtminstone delvis vara öppna även för besökare som inte tar del av den museala verksamheten. Stadslivet skapas i gatuplanet, inte enbart på takterrasser eller i interna flöden.

Det är angeläget att gång-, cykel- och vistelsezoner utformas tydligt och trafiksäkert utan att försämra framkomligheten i det viktiga cykelpendlingsstråket längs kajen. Slussenprojektet har hittills i delar präglats av lösningar där olika flöden sammanblandas på ett sätt som skapar konflikter, och den typen av utformning måste här undvikas.

Nobel Center har, trots sin återhållsamma gestaltning, potential att förvandla en ogästvänlig och bullrig trafikplats till en plats för människor och möten som bidrar till ett mer attraktivt och levande Stockholm.

Ersättningskrav av Nike Örbrink (KD) enligt följande.

1. Att avslå förslaget,
2. Att staden håller folkomröstning om alternativa gestaltningar för Nobelcenter,
3. Att därutöver anföra följande

Vi bor i världens vackraste huvudstad. Inte för att Stockholm byggdes snabbt och storskaligt, utan för att tidigare generationer byggt med kvalitet i fokus. Ett museum som lyfter fram Alfred Nobel och den forskning som drivit världen framåt i hans fotspår vore ett fantastiskt tillskott till stadens kulturutbud. Men Stockholm, som historiskt kallats Nordens Venedig, håller på att bli betonglådornas stad. Det är dags för förändring.

Vi kristdemokrater har länge förespråkat en annan väg och har föreslagit att Stockholm inrättar en arkitekturzon i innerstaden och äldre kvartersstadsdelar. Ska det byggas nytt ska det ske i strikt harmoni med det Stockholm vi älskar. Kristdemokraterna är inte emot nya landmärken, men de måste byggas varsamt i samklang med kringliggande arkitektur. Det vore synd att låta denna unika utvecklingsmöjlighet till ett nytt Nobelcenter gå förlorad för att bara bli ytterligare ett modernistiskt övergrepp på vår vackra stad.

Vår stadsmiljö är i grunden vårt gemensamma vardagsrum. Hela 44 procent av svenskarna vill att man bygger mer i sekelskiftesstil, dvs traditionell svensk

arkitektur. Endast 14 procent är emot det. Ändå är en överväldigande stor del av det som byggs idag raka motsatsen till traditionell sekelskiftesstil. Precis som Södermalms hembygdsföreningar, Stadsmuseet och delar av Skönhetsrådet anser vi att förslaget inte håller. Slussen har en enorm betydelse för Stockholms karaktär och utseende, är en av stadens viktigaste stadsmiljöer och är rent av ett viktigt skyltfönster mot omvärlden. Då krävs det mer än ett par fyrkantiga skolådor för att ge såväl platsen som Nobels arv och eftermäle den dignitet som förtjänas.

Stockholm och Nobel förtjänar bättre – **stoppa förslaget till Nobelcenter!**

Ärendet

Sedan Nobelstiftelsen bildades år 1900 har det funnits planer på en byggnad för Nobelpriset i Stockholm och de senaste tre decennierna har diskussioner förts med staten och Stockholms stad om ett samarbete kring projektet.

Det byggnadskvarter som överenskommelsen avser är en viktig del i färdigställandet av projekt Slussen och dess mål att skapa ett gott stadsliv. Bebyggelsen ska uppföras på Stadsgårdsledens blivande överdäckning och är en förutsättning för god vistelsekvalitet för både Stadsgårdskajen och den nya Katarinaparken.

Den blivande byggrätten uppgår till maximalt cirka 20 000 m² BTA (bruttototalarea) för kontor och centrumändamål men Nobel Center planeras för att innehålla cirka 13 000 m² museum samt lokaler som hör till verksamheten.

Marken avses upplåtas med tomträtt till Stiftelsen Nobel Center, nedan kallat stiftelsen. Stiftelsen kommer bygga huset och därefter långsiktigt driva verksamheten i byggnaden. Den årliga intäkten för staden innefattar tomträttsavgäld som beräknas uppgå till cirka 2,8 miljoner kronor per år. Nuvärdet av framtida tomträttsavgälder uppgår till cirka 80 miljoner kronor

Bild 1: Fastigheten till vänster, rosa markering.

Bild 2: Fastigheten där Nobel Center ska uppföras.

Nobel Center blir en byggnad med en bred publik verksamhet. Stora delar av byggnaden kommer allmänheten att kunna ta del av utan att lösa en entrébiljett. Verksamheten kombinerar aktiviteter från Nobelprisets olika kunskapsområden - naturvetenskap, litteratur och fred. Här planeras utställningar, skolprogram, vetenskapliga, transdisciplinära och fredsorienterade aktiviteter, dialoger och möten, samt butik, restaurang och café. Nobel Center kommer att ha en omfattande skolverksamhet. Det finns dock inga planer på att flytta prisutdelningen från Konserthuset eller Nobelfesten från Stockholms stadshus.

Bild 3: Nobel Centers takterrass. © Onirism/Nobel Prize Outreach

Nobel Center kommer att locka många olika kategorier av människor, både boende i Stockholmsområdet och turister från Sverige och övriga världen. Slussen är en av stadens mest strategiska knutpunkter för kollektivtrafiken med ett mycket kort gångavstånd till tunnelbanans gröna och röda linje, bussar, Saltsjöbanan och båtar. Därutöver går stadens mest trafikerade cykelstråk förbi Slussen. Sammantaget innebär detta att Nobel Center kommer att ha en mycket god närhet till kollektivtrafik samt goda möjligheter att ta sig till centret gåendes eller med cykel. Via Stadsgårdsleden kan även centret på ett smidigt sätt angöras med buss. Nobel Center kommer även innehålla en angöring direkt från Stadsgårdsleden, i byggnadens suterrängplan, där alla leveranser samt annan service av byggnaden planeras att ske. Det finns även en möjlighet för turistbussar att släppa av och hämta upp besökare i en lastficka som är belägen längre österut på Stadsgårdsleden.

Bild 4: Nobel Centers södra fasad mot Stadsgården: © Onirism/Nobel Prize Outreach

Stiftelsen kommer att i huvudsak finansiera bygget av Nobel Center genom donationer. Donationerna kommer från Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse samt Erling Perssons Stiftelse. Donationerna delas ut till stiftelsen successivt. Stiftelsen har sedan markanvisningen fått utökade donationer som svarar mot projektets ökade kostnader.

Stiftelsen Nobel Center ansvarar för driften av den publika verksamheten i ett Nobel Center men kommer även att hyra ut en mindre andel lokalyta till Nobelstiftelsen och Nobel Prize Outreach AB. Överenskommelsen tecknas därför med Stiftelsen Nobel Center.

Stiftelsen Nobel Center väntar sig i ett driftsskede ett utökat årligt driftsbidrag från Stockholms stad och ett årligt bidrag från staten.

Nobel Centers påverkan på projekt Slussens ekonomi har redovisats i reviderat genomförandebeslut för projekt Slussen 2023 och därefter följande lägesredovisningar i projekt Slussen.

Överenskommelse om exploatering

Den blivande byggrätten uppgår till maximalt cirka 20 000 m² BTA för kontor och centrumändamål men stiftelsen har sökt bygglov för ca 13 000 m², innehållande drygt 10 000 m² ljus BTA.

Marken kommer att upplåtas med tomträtt.

I överenskommelsen fastslås vissa principer som staden och stiftelsen förbinder sig att följa, dessa behandlar i huvudsak nedanstående frågor

Staden har projekterat och utför just nu en överdäckning av Stadsgårdsleden samt Nobel Centers grundläggning på kajen, norr om denna överdäckning. Överdäckningen kommer att bli en del av Nobel Centers grundläggning. Staden står kostnaderna för överdäckningen och Nobel Centers grundläggning på kajen.

Nobel kommer att erhålla en omfördelning av tomträttsavgälden över den första 10-åriga avgäldsperioden. Detta innebär att de första fyra åren blir avgäldsfria och avgälden för dessa år fördelas på de resterande åren i avgäldsperioden.

Avtalets giltighet är förutsatt beslut i kommunfullmäktige.

Ekonomiska konsekvenser för staden

Marken avses upplåtas med tomträtt. Parterna ska träffa tomträttsavtal så snart exploateringskontoret bedömer att det är möjligt med hänsyn tagen till genomförandet av projekt Slussen, dock tidigast när intunnlingen av Stadsgårdsleden är färdigställd.

Den blivande byggrätten uppgår till maximalt cirka 20 000 m² BTA för kontor och centrumändamål men Nobel Center kommer att innehålla cirka 13 000 m² varav, drygt 10 000 m² ljus BTA, museum samt lokaler som hör till verksamheten.

Nobel Center kommer att åsättas avgäld i enlighet med vad som gäller för flerbostadshus. Denna avgäld ska beräknas enligt de av kommunfullmäktige beslutade principer för tomträttsavgäld som gäller vid den tidpunkt då tomträttsavtalet träffas.

Att marken inte säljs innebär att staden behåller marken och att avkastning på markvärdet liksom framtida markvärdestegringar tillfaller staden i form av tomträttsavgälder. Den årliga intäkten för staden innefattar tomträttsavgäld som beräknas uppgå till cirka 2,8 miljoner kronor per år.

Tomträttsupplåtelsen innebär en intäkt för staden vars nuvärde uppgår till cirka 80 miljoner kronor.

Stadens investering för att möjliggöra Nobel Center uppgår till cirka 250 miljoner kronor, medel som tillfördes projekt Slussen i samband med beslut i kommunfullmäktige den 4 maj 2020 i samband med överföringen av projektet från Blasieholmen. I projekt Slussen har kostnaden för överdäckning av Stadsgårdsleden varit en förutsättning, oavsett byggaktör. Staden står för investeringskostnaden för grundläggning av Nobel Center och den kostnaden uppgår till 64 miljoner kronor och ryms inom reviderat genomförandebeslut för projekt Slussen från år 2023 (KS 2023/445). I detta inryms i dag kända ändringar i och tillägg till stadens projekterade lösning. Eventuella ytterligare anpassningar och ändringar i förhållande till de bygghandlingar som tagits fram till och med 2025 behöver finansieras.

Ekonomiska osäkerheter

Slussen är ett komplext projekt och har nu inga möjligheter att göra ytterligare justeringar då genomförandet beräknas vara klart hösten 2027. Om eventuella mindre justeringar skulle bedömas som möjliga kommer dessa att kräva en finansiering utanför projekt Slussens budgetram.

Staden löper även en viss risk för förgävesprojektering. I och med att avtalet innehåller möjligheter för Nobel till omförhandling och utträde ur avtalet löper staden en risk för förgäveskostnader. Dessa kostnader utgörs till exempel av den grundläggning som staden utför för Nobel Center norr om tunneln och anpassningar av anläggningar som staden bygger. En del av dessa utgifter bedöms att staden kan få tillbaka vid en eventuell försäljning eller upplåtelse till annan aktör, utifall stiftelsen skulle frånträda avtalet.

Beslut för Nobel Center kan överklagas och en sådan process kan komma att påverka tidplanen. En förskjutning av projekt Nobel Center kommer att påverka både stadens och stiftelsens projektekonomi negativt.

Nobel Center har under planeringens gång minskat från enligt gällande detaljplan ca 20 000 m² till ca 13 000 m², innehållande drygt 10 000 m² ljus BTA för vilka avgäld kan tas ut. Det är av vikt för stadens ekonomi att de avgäldsgrundande ytorna inte minskar mer.

Stiftelsen har byggt en organisation som bedöms ha genomförandeförmåga och donatorerna har intygat att stiftelsen, så långt de känner till, uppfyller förutsättningarna för donationerna.

Bedömningen är att Nobel Center ryms inom projekt Slussens reviderade genomförandebeslut från 2023. Slussen är dock ett komplext projekt med svårbedömda risker och Nobel Center förutsätter öppenhet för förändringar.

Stiftelsen Nobel Center har presenterat en ekonomisk och organisatorisk plan för hur projektet ska genomföras som exploateringsnämnden bedöms som acceptabel.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

1. Exploateringsnämnden beslutar att för sin del godkänna överenskommelse om exploatering med upplåtelse av tomträtt enligt tjänsteutlåtandets bilaga 1 och föreslår att kommunfullmäktige godkänner överenskommelsen och ger exploateringsnämnden rätt att vid behov träffa tilläggsavtal förutsatt att dessa inte är av principiell betydelse.
2. Exploateringsnämnden ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa erforderliga följdavtal och vid behov tilläggsavtal som inte är av principiell betydelse, förutsatt att kommunfullmäktige godkänt överenskommelsen.
3. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Gabriel Kroon (SD), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Dennis Wedin m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Peter Öberg (L), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Linn Bessner (C), se Reservationer m.m.

Ersätтарыttrande av Aron Modig (KD), se Reservationer m.m.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund till överenskommelsen

Ända sedan Nobelstiftelsen bildades år 1900 har det funnits planer på en byggnad för Nobelpriset i Stockholm och de senaste tre decennierna har diskussioner förts med staten och Stockholms stad om ett samarbete kring projektet. Kontoret följer i detta ärende upp den markanvisning som träffades 2022 och föreslår nämnden att gå vidare med en överenskommelse om exploatering för att reglera genomförandet och en tomträttsupplåtelse till Stiftelsen Nobel Center.

Stiftelsen kommer att finansiera bygget av Nobel Center med donationer, i huvudsak. Stiftelsen kan inte använda medel från Alfred Nobels testamente. Stiftelsen har sedan markanvisningen fått utökade donationer som svarar mot projektets ökade kostnader. Donationerna kommer från Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse samt Erling Perssons Stiftelse. Donationerna delas ut till stiftelsen successivt.

Stiftelsen Nobel Center tar emot donationerna för projektet, uppför och äger byggnaden. Stiftelsen Nobel Center ansvarar för driften av den publika verksamheten i ett Nobel Center men kommer även att hyra ut en mindre andel lokalyta till Nobelstiftelsen och Nobel Prize Outreach AB. Överenskommelsen tecknas därför med Stiftelsen Nobel Center.

Stiftelsen Nobel Center väntar sig i ett driftsskede ett utökat årligt driftsbidrag från Stockholms stad och ett årligt bidrag från staten.

Bild 1: Markområdet på Södermalm vid pilens spets.

Bild 2: Fastigheten till vänster, rosa markering.

Bild 3: Fastigheten där Nobel Center ska uppföras är rödmarkerad.

Tidigare beslut

- Genomförandebeslut för projekt Slussen fattades av kommunfullmäktige 2010-05-21
- Kommunfullmäktige godkände detaljplanen Dp 2005-08976-54 för Slussen 2011-12-12
- Reviderat genomförandebeslut för projekt Slussen fattades av kommunfullmäktige 2015-09-28
- Upphörande av markanvisningsavtal med Atrium Ljungberg AB vid Slussen på Södermalm och tidig markreservation till Nobelhuset AB vid Slussen på Södermalm. Fyra markanvisningar till Atrium Ljungberg AB, varav två vid Slussen på Södermalm, en i Slakthusområdet i Söderstaden och en i Hagastaden i Vasastaden godkändes av Kommunfullmäktige 2020-02-20
- Projekt Slussen. Lägesredovisning godkändes av exploateringsnämnden 2020-06-11
- Tilläggsavtal till tidig markreservation för Nobel Center vid Slussen inom fastigheten Södermalm 7:87 i stadsdelen Södermalm till Nobelhuset AB godkändes av exploateringsnämnden 2021-05-27
- Markanvisning för ett Nobel Center vid Slussen inom fastigheten Södermalm 7:87 i stadsdelen Södermalm till Stiftelsen Nobel Center. Godkändes av exploateringsnämnden 2022-05-12. Förlängd 2024 samt 2026.
- Projekt Slussen, Reviderat genomförandebeslut 2023 godkändes av exploateringsnämnden 2023-03-23

- Projekt Slussen. Lägesredovisningen godkändes av exploateringsnämnden 2024-06-13
- Projekt Slussen. Lägesredovisningen godkändes av exploateringsnämnden 2024-12-12

Överenskommelse om exploatering

Kontoret kommer med denna överenskommelse att följa upp markanvisningen för att Nobel Center vid Slussen.

Nobel Center blir en byggnad med en bred publik verksamhet. Stora delar av byggnaden kommer man att kunna ta del av utan att lösa en biljett. Verksamheten kombinerar aktiviteter från Nobelprisets olika kunskapsområden - naturvetenskap, litteratur och fred. Här planeras utställningar, skolprogram, vetenskapliga, transdisciplinära och fredsoorienterade aktiviteter, dialoger och möten, samt butik, restaurang och café. Det finns dock inga planer på att flytta prisutdelningen från Konserthuset eller Nobelfesten från Stockholms stadshus. Nobel Center kommer att ha en omfattande skolverksamhet, se mer under rubriken "Påverkan på barn".

Bild 6: Nobel Centers takterrass och nr 7: Balkongen med utsikt mot Saltsjön: © Onirism/Nobel Prize Outreach

Platsen vid Slussen är en mycket väl lämpad plats för en verksamhet som Nobel Center. Nobel Center bedöms vara betydelsefullt för besöksnäringen i Stockholm och samtidigt bidra till att målet för nya Slussen som en levande mötesplats uppfylls. Nobel Center kommer att locka många olika kategorier av människor, både boende i

Stockholmsområdet och turister från Sverige och övriga världen. Slussen är en av stadens mest strategiska knutpunkter för kollektivtrafiken med ett mycket kort gångavstånd till tunnelbanans gröna och röda linje, bussar, Saltsjöbanan och båtar. Därutöver går stadens mest trafikerade cykelstråk förbi Slussen. Sammantaget innebär detta att Nobel Center kommer att ha en mycket god närhet till kollektivtrafik samt goda möjligheter att ta sig till centret gåendes eller med cykel. Via Stadsgårdsleden kan även centret på ett smidigt sätt angöras med buss. Nobel Center kommer även innehålla en angoring direkt från Stadsgårdsleden, i byggnadens suterrängplan, där alla leveranser samt annan service av byggnaden planeras att ske. Det finns även en möjlighet för turistbussar att släppa av och hämta upp besökare i en lastficka som är belägen längre österut på Stadsgårdsleden.

Det byggnadskvarter som överenskommelsen avser är en viktig del i färdigställandet av projekt Slussen och dess mål att skapa ett gott stadsliv. Bebyggelsen ska uppföras på Stadsgårdsledens blivande överdäckning och är en förutsättning för god vistelsekvalitet för både Stadsgårdskajen och den nya Katarinaparken.

Bild 9: Nobel Centers södra fasad mot Stadsgården: © Onirism/Nobel Prize Outreach

Den blivande byggrätten uppgår till maximalt cirka 20 000 m² BTA för kontor och centrumändamål men stiftelsen har sökt bygglov för ca 13 000 m², innehållande drygt 10 000 m² ljus BTA.

Marken kommer att upplåtas med tomträtt.

Förslag till överenskommelse om exploatering bifogas detta tjänsteutlåtande, se bilaga 1.

I överenskommelsen fastslås vissa principer som staden och stiftelsen förbinder sig att följa, dessa behandlar i huvudsak nedanstående frågor:

- Ett Nobel Center är en gemensam angelägenhet för Stockholms stad och Nobelstiftelsen.
- Staden har projekterat och utför just nu en överdäckning av Stadsgårdsleden samt Nobel Centers grundläggning på kajen, norr om denna överdäckning. Överdäckningen kommer att bli en del av Nobel Centers grundläggning. Staden står kostnaderna för överdäckningen och Nobel Centers grundläggning på kajen.
- Nobel Center skall vara en öppen byggnad avsedd för publik verksamhet. Upp till 20 procent av byggnadens ljusa BTA får innehålla övrig verksamhet såsom kontor med annan allmännyttig verksamhet.
- Avtalet innehåller frister kopplade till bygglov och färdigställande av stadens entreprenad som avgör när tomträtt till fastigheten ska upplåtas. Om bygglov inte har vunnit laga kraft inom 2 år efter undertecknad överenskommelse har respektive part rätt att påkalla en omförhandling av avtalet. Om pågående entreprenad försenas och detta skulle föranleda att tomträtten inte kan upplåtas senast juni 2029 äger Nobel rätt att frånträda avtalet.
- Vissa mindre avvikelser från hållbarhetskraven och tillgänglighetskraven har godkänts av staden. T.ex. klarar inte byggnaden kravet på 10 meter mellan entré och RH-plats men BBR-kraven om 25 meter uppnås. En projektpreciserad grönytefaktor har tagits fram och byggnaden kommer att utformas utan en sockel, vilket ingår i stadens krav på byggnadsfasader i fastighetsgräns som gränsar till allmän plats.
- Nobel kommer att erhålla en omfördelning av tomträtsavgälden över den första 10-åriga avgäldsperioden. Detta innebär att de första fyra åren blir avgäldsfria och avgälden för dessa år fördelas på de resterande åren i avgäldsperioden.

Expertrådet kommer att behandla ärendet 2026-04-16, Dnr E2025-03577.

Ekonomiska konsekvenser för staden

Marken avses upplåtas med tomträtt. Parterna ska träffa tomträtsavtal så snart kontoret bedömer att det är möjligt med hänsyn tagen till genomförandet av projekt Slussen, dock tidigast när kontoret är färdig med intunnlingen av Stadsgårdsleden.

Den blivande byggrätten uppgår till maximalt cirka 20 000 m² BTA för kontor och centrumändamål men Nobel Center kommer att innehålla ca 13 000 m², drygt 10 000 m² ljus BTA, museum samt lokaler som hör till verksamheten.

Nobel Center kommer att åsättas avgäld i enlighet med vad som gäller för flerbostadshus. Denna avgäld ska beräknas enligt de av kommunfullmäktige

beslutade principer för tomträttsavgäld som gäller vid den tidpunkt då tomträttsavtalet träffas.

Att marken inte säljs innebär att staden behåller marken och att avkastning på markvärdet liksom framtida markvärdestegringar tillfaller staden i form av tomträttsavgälder. Den årliga intäkten för staden innefattar tomträttsavgäld som beräknas uppgå till cirka 2,8 miljoner kronor per år.

Tomträttsupplåtelsen innebär en intäkt för staden vars nuvärde uppgår till cirka 80 miljoner kronor.

Stadens investering för att möjliggöra Nobel Center uppgår till ca 250 miljoner kronor. I projekt Slussen har kostnaden för överdäckning av Stadsgårdsleden varit en förutsättning, oavsett byggaktör. Staden tar kostnaden för grundläggning av Nobel Center och den kostnaden uppgår till 64 miljoner kronor och ryms inom reviderat genomförandebeslut för projekt Slussen. I detta inryms i dag kända ändringar i och tillägg till stadens projekterade lösning. Eventuella ytterligare anpassningar och ändringar i förhållande till de bygghandlingar som tagits fram till och med 2025 behöver finansieras.

Ekonomiska osäkerheter

Slussen är ett komplext projekt och har nu inga möjligheter att göra ytterligare justeringar då genomförandet beräknas vara klart hösten 2027. Om eventuella mindre justeringar skulle bedömas som möjliga kommer dessa att kräva en finansiering utanför projekt Slussens budgetram.

Staden löper även en viss risk för förgävesprojektering. I och med att avtalet innehåller möjligheter för Nobel till omförhandling och utträde ur avtalet löper staden en risk för förgäveskostnader. Dessa kostnader utgörs till exempel av den grundläggning som staden utför för Nobel Center norr om tunneln och anpassningar av anläggningar som staden bygger. En del av dessa utgifter bedömer kontoret att staden kan få tillbaka vid en eventuell försäljning eller upplåtelse till annan aktör, utifall stiftelsen skulle frånträda avtalet.

Det finns risk att beslut för den nya exploateringen kommer att överklagas vilka kan påverka tidplanen. En förskjutning av projekt Nobel Center kommer att påverka både stadens och stiftelsens projektekonomi negativt.

Nobel Center har under planeringens gång minskat från enligt gällande detaljplan ca 20 000 m² till ca 13 000 m², innehållande drygt 10 000 m² ljus BTA för vilka avgäld kan tas ut. Det är av vikt för stadens ekonomi att de avgäldsgrundande ytorna inte minskar mer.

Stiftelsen Nobel Center är en ny stiftelse som inte har någon tidigare vana av bygg- och fastighetsutveckling. En stiftelse har som regel svårare att bära ekonomiska risker och kostnadsökningar och mer begränsade möjligheter att ta in kapital än erfarna byggaktörer. Kontoret beställde inför markanvisningen 2022 en byggaktörskontroll

och har nu följt upp de råd som framkom i denna kontroll. Kontoret känner sig nöjt med denna uppföljning. Stiftelsen har byggt en organisation som bedöms ha genomförandeförmåga och donatorerna har intygat att stiftelsen, så långt de känner till, uppfyller förutsättningarna för donationerna.

Slutsats ekonomi

Bedömningen är att Nobel Center ryms inom projekt Slussens reviderade genomförandebeslut från 2023. Slussen är dock ett komplext projekt med svårbedömda risker och Nobel Center förutsätter öppenhet för förändringar.

Stiftelsen Nobel Center har presenterat en ekonomisk och organisatorisk plan för hur projektet ska genomföras som bedöms som acceptabel.

Hur projektet uppfyller stadens mål

Exploateringskontoret har bedömt projektet utifrån stadens vision för Slussen, mål i stadens budget, översiktsplanen och övriga styrdokument.

De viktigaste målen för detta projekt är att bidra till projektet Slussens effektmål för stadslivet och en attraktiv mötesplats. Innehållet i Nobel Center kommer att bidra till att platserna runt omkring befolkas av människor som rör sig in och ut under en stor del av dygnet och bidrar till att platsen blir tryggare.

Slussens effektmål för trafik innebär att förutsättningarna för kollektivtrafik, cyklar och gående förbättras. Slussen kommer att ha ett av Stockholms bästa kollektivtrafiklägen och Stiftelsens bedömning är att besökare till Nobel Center kommer att anlända till centret via i huvudsak kollektivtrafiken. Stiftelsen Nobel Center gör bedömningen att Centret inte är någon stor destination för resenärer som anländer med turistbussar, men även den möjligheten har projekt Slussen tagit höjd för med en angoringsficka längsmed Stadsgårdsterminalen. Platsens trafikkapacitet bedöms vara erforderlig för verksamheten.

Arbetsplatser och lokaler

Det nya Nobel Center kommer att skapa en plats som präglas av en starkt kunskapsbaserad verksamhet, hög innovationskraft och av unik samverkan med utbildning och forskning. Centret kommer att innehålla en mindre mängd arbetsplatser, restaurang/café och en museishop.

Miljö

Placeringen uppfyller kontorets mål om att bidra till att skapa fysiska strukturer som gör det lätt att leva och resa miljövänligt, minska transporterna och bidra till målet om fossilfrihet till 2040. Slussen är centralt beläget i staden och är en av Stockholms mest betydelsefulla kollektivtrafikknutpunkter med tunnelbanas gröna och röda linje, flertalet busslinjer, Saltsjöbanan och båttrafik. Detta innebär att besökarna till Nobel Center lätt kan ta sig dit med kollektivtrafiken, gående eller cyklande. Det kommer även att vara möjligt att angöra Nobel Center med båt.

Kompensation för ianspråktagen grönyta

Inom det aktuella området finns inga grönytor. Nobel Center kommer dock att innehålla en grön takterrass vilket ökar andelen grönytan i området.

Tillgänglighet

Slussens funktion och utmaning är att överbrygga de stora nivåskillnaderna. Tillgänglighetsfrågorna är i starkt fokus vid det pågående arbetet med att forma den yttre miljön. Det nya byggnadskvarteret är en viktig pusselbit i det arbetet.

Påverkan på barn

Platsen erbjuder ingen vistelsemiljö för barn i dag. Det nya kvarteret bidrar till att avskärma kajen och den nya parken från trafiken och därmed skapa attraktiva och trygga platser att vistas på. Den yttre miljön blir därmed mer barnvänlig. Den stora terrassen inom fastigheten och den tänkta takterrassen bidrar till trygga bilfria miljöer för barn att i vuxet sällskap vistas på.

Projektet förväntas bidra till att platsen i högre grad befolkas både dag och kvällstid vilket ger ökad tillgänglighet och en tryggare plats för barn. Nobel Center kommer att ha en omfattande skolverksamhet, en utökning av den skolverksamhet som idag finns på Nobel Prize Museum i Gamla Stan. Detta skall ske genom att skolklasser från hela landet besöker centret. Nobel Prize Museum tar idag emot drygt 3 skolklasser om dagen och i Nobel Center kommer man ha kapacitet att ta emot 12 skolklasser per dag, som där leds på plats av Nobel Centers egna lärare. Nobel Center kommer också ha ett tydligt fokus på lärare och för dem tillhandahålla möten med forskare, författare, didaktiker och andra experter som bidrar med kunskap och olika perspektiv på teman såsom hållbar utveckling, vetenskaplig metod, litteratur, artificiell intelligens, genetik osv.

Katarinaparken och platsen på kajen framför Nobel Center erbjuder skolklasser i synnerhet, men även barn och barnfamiljer i allmänhet en fin miljö att vistas i innan eller efter ett besök på Nobel Center. Detta leder till att dessa platser blir mer befolkade och mer trygga miljöer att vistas i.

Jämställdhet

Jämställdhetsperspektivet har funnits med i hela planeringsprocessen i projekt Slussen. Utformningen av Slussen syftar till att skapa trygga platser dygnet runt. Ett Nobel Center kommer att öka den upplevda tryggheten då det kommer att röra sig mycket människor till och från verksamheten under en stor del av dygnet.

Hållbarhetskrav

Stiftelsen åtar sig att uppfylla kraven enligt "Hållbarhetskrav vid byggande på stadens mark i Stockholm" avseende energianvändning, transporter, biologisk mångfald, materialkrav med mera. Projektspecifik GYF enligt "GYF – Grönytefaktor för

kvartersmark avseende Fastigheten”, Sweco, daterad 2025-12-10. Kraven följs upp i Uppföljningsportalen.

Genomförandefrågor

Tidplan

Bolaget planerar sin byggstart till år 2027 och första inflyttning bedöms till år 2031.

Staden kommer att färdigställa intunnlingen av Stadsgårdsleden samt grundläggningen på kaj innan Stiftelsen kan tillträda fastigheten. Enligt projektets tidplan kan bebyggelsen påbörjas först när bussterminalen i Katarinaberget tagits i bruk och därefter stadens arbeten med intunnlingen av Stadsgårdsleden och Nobel Centers grundläggning är klara, tidigast år 2027.

Efter tillträdet kommer Stiftelsen att under cirka tre år uppföra huset och därefter beräknas inredningen av muséet att ta ytterligare cirka ett år.

Risker och osäkerheter

Slussen är ett komplext projekt med svårbedömda risker. För att det aktuella kvarteret ska kunna bebyggas enligt tidplanen, i enlighet med huvudtidplanen för projekt Slussen, krävs att ett antal förutsättningar uppfylls.

Exempel på risker och osäkerheter:

- Nobel Centers placering på en överdäckning av Stadsgårdsleden samt grundläggning på kajen är komplext och tekniskt komplicerat. Om det tillkommer ytterligare behov av omprojekteringar av den bygghandling för stadens entreprenad som finns kan projekt Slussens tidplan och ekonomi påverkas.
- Avtalet med stiftelsen innehåller några förutsättningar som behöver uppfyllas för att Nobel Center ska kunna börja byggas. Dessa förutsättningar redovisas ovan under rubriken Överenskommelse om exploatering.
- Det finns en osäkerhet kopplad till tidplanen för färdigställandet av projekt Slussens östra delar, där överdäckning och grundläggning på kaj som kommer att utgöra grunden för Nobel Center, ingår. Staden kommer kunna färdigställa intunnlingen av Stadsgårdsleden samt grundläggningen för Nobel Center på kaj först när bussterminalen i Katarinaberget tagits i bruk och stadens entreprenör har tillgång till ytorna runt Stadsgårdsterminalen som regionen tillfälligt har använt. Nobels tillträde till fastigheten är direkt kopplat till stadens möjlighet att färdigställa dessa ytor enligt nu gällande tidplan.
- Ett genomförande i detta läge är komplicerat och det kommer krävas en nära och noggrann planering ihop med projekt Slussen. Det kommer finnas begränsade ytor för stiftelsen att tillgå vid uppförandet av Nobel Center och denna plats kommer att kräva anpassade logistiklösningar.

Ett flertal tidiga risker såsom detaljplan och systemhandlingsprojektering samt färdigställande av en stor del av grundläggningen och konstruktionerna för andra delar av Slussen har redan hanterats.

Kommunikation

Slussen är ett samarbetsprojekt mellan trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden. Avstämning har skett med stadsledningskontoret. När detta ärende skickas till exploateringsnämnden skickas det också ut till ledamöterna i Södermalms stadsdelsnämnd.

Kontorets sammanfattande bedömning

Kontoret är positivt till ett Nobel Center vid Slussen. Ett Nobel Center kommer bland annat att bidra till att Nobel Prize Museums ambitiösa samarbete med den svenska skolan kan utvecklas och ge fler barn en tidig introduktion till forskning och utveckling. Den valda platsen passar mycket väl med stadens mål att verka för attraktiva och inkluderande offentliga rum då man nu får möjligheten att omvandla denna centrala plats till en attraktiv offentlig mötesplats med fantastiska utblickar över staden och ett publikt besöksmål. Ett Nobel Center bidrar även till att skapa ett sammanhängande stråk av verksamheter och muséer från Slussen och längs med Stadsgårdskajen. Platsen är även mycket väl lämpad för detta ändamål med tanke på dess direkta närhet till en av Stockholms mest betydelsefulla kollektivtrafikknutpunkter.

Ett Nobel Center vid Slussen har fått konsekvenser för projekt Slussens projektekonomi. Kontoret bedömer dock att exploateringen ur ett långsiktigt perspektiv kommer att bidra positivt till Slussen som plats men även Stockholms ekonomiska utveckling och att Nobel Center kommer att få positiva samhällsekonomiska effekter. Dessa mervärden ger att kontoret anser att bedömd påverkan på projekt Slussen är rimlig.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av exploateringsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 april 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret är positivt till etableringen av ett Nobel Center vid Slussen. Platsen vid Slussen är en mycket väl lämpad plats för en verksamhet som Nobel Center. Nobel Center bedöms vara betydelsefullt för besöksnäringen i Stockholm och samtidigt bidra till att målet för nya Slussen som en levande mötesplats uppfylls. Ett Nobel Center bedöms också bidra till att utveckla Nobel Prize Museums samarbete

med skolor och ge fler barn och unga en tidig introduktion till forskning och kunskap. Den valda platsen ligger väl i linje med stadens ambition att skapa attraktiva och inkluderande offentliga miljöer, och ger möjlighet att utveckla Slussen till en central och levande mötesplats med höga vistelsevärden. Etableringen bidrar även till att stärka ett sammanhängande stråk av publika verksamheter och museer längs Stadsgårdskajen. Läget vid en av stadens viktigaste kollektivtrafikknutpunkter innebär dessutom mycket god tillgänglighet.

Stadsledningskontoret noterar att etableringen av Nobel Center påverkar projektekonomi för Slussen. Samtidigt bedöms exploateringen i ett långsiktigt perspektiv bidra positivt till platsens utveckling samt till stadens ekonomiska och samhällsekonomiska utveckling. Mot denna bakgrund anser stadsledningskontoret att den bedömda påverkan på projekt Slussen är rimlig.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige ger exploateringsnämnden rätt att träffa överenskommelse om exploatering i enlighet med bilaga 1 och att vid behov träffa tilläggsavtal förutsatt att dessa inte är av principiell betydelse

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Reservation av Gabriel Kroon (SD)

1. att avslå tjänsteutlåandet samt
2. att därutöver anföra följande

Sverigedemokraterna är positiva till ett at tomträten ska överlåtas till Stiftelsen Nobelcenter samt att Nobelcentret ska bebyggas på den aktuella platsen. Vi vänder oss däremot det föreslagna bygget då det med sin modernistiska karaktär skapar ett otrivsamt inslag i en äldre och bevarandevärd stadsdel. Vi motsätter oss ett Slussen som får fortsätta att bebyggas i modern, grå och tråkig stil. Därför förespråkar vi ett omtag av bygglovet. Tillsdessa att stiftelsen inte har presenterat ett nytt förslag i linje med området äldre och klassiska arkitektur karaktär föreslår vi att tomträten inte ska tilldelas Nobelstiftelsen.

Särskilt uttalande av Dennis Wedin m.fl. (M)

Moderaterna i Stockholm har länge kämpat för att värna stadens anrika platser och byggnader. Vi menar att det är centralt att det som byggs i staden också gör det i samklang med stadens historia och med respekt för de som lever och verkar här. Det var därför vi en gång motsatte oss Klararivningarna och såg till att Münchenbryggeriet bevarades. Vi tog till oss av den berättigade kritiken mot det tidigare förslaget på Blasieholmen och vi har gjort vår hemläxa.

Moderaterna anser att det vore bra för Stockholm med ett Nobel Center och att Slussen är en bra plats för detta. Alfred Nobel är en världskänd stockholmare och Nobelpriset är en av Sveriges starkaste globala symboler. Ett Nobel Center skulle komma att bli en global mötesplats för vetenskap och kultur i hjärtat av Stockholm och inte bara stärka stadens attraktivitet och locka internationella besökare, utan även befästa Sveriges position som en världsledande kunskapsnation. Vi tycker att det är fantastisk att ett Nobel Center möjliggörs genom privata donationer från näringslivet om cirka 2,5 miljarder kronor.

Däremot har vi stora synpunkter på gestaltningen och anser att förslaget behöver bearbetas för att anpassas bättre till platsen och närområdets kulturhistoriska bebyggelse, och med respekt för alla de som lever och verkar här. Därför yrkade Moderaterna på en återremiss av bygglovet i stadsbyggnadsnämnden.

Särskilt uttalande av Peter Öberg (L)

Liberalerna var det parti som ledde det politiska motståndet mot Nobel Center på Blasieholmen. Därmed lyckades vi rädda Tullhuset från 1876, där Sveriges museum om Förintelsen nu ska etableras.

När förslaget på Blasieholmen föll gjorde Moderaterna upp med Nobelstiftelsen om att Slussen skulle bli ny plats för Nobel Center.

Huset som föreslås på platsen måste följa detaljplanen som antogs i kommunfullmäktige 2011 och vann laga kraft 2013. Detaljplanen reglerar husets höjd, takutformning och omfattning.

Huset som nu föreslås är mindre än vad detaljplanen tillåter och huskropparna är förskjutna i förhållande till varandra, vilket gör att byggnaden får ett mindre kompakt intryck i förhållande till dess storlek och omgivning.

Husets fasad av återbrukat gammalt tegel passar väl in bland omkringliggande bebyggelse (Fotografiska museet, Logårdstrapporna, Sjömansinstitutet, färjeterminalen och vattentornet på Mosebacke). Fasaden liknar Sigurd Lewerentz mästerverk Markuskyrkan i Björkhagen. Den föreslagna slamputsningen av delar av fasaden bör utgå.

Området måste vara tillgängligt för alla och ges god, genomtänkt belysning. För att platsen ska upplevas som trygg krävs ett levande stadsliv. Därför är det avgörande att bottenvåningarna fylls med publik verksamhet – caféer, barer, gallerier eller andra öppna och inbjudande verksamheter som skapar rörelse och närvaro i hela området.

Cykelbanan som planeras på kajen framför huset måste föras med fartsänkande åtgärder, till exempel räfflad asfalt likt vid stadshuset. Vi ser en risk med att fotgängare far illa och skadas av den snabba cykeltrafiken.

Byggnaden bör få större och fler fönster. Den östra fasaden bör föras med fönster likt den västra, eller en konstnärlig gestaltning.

De planerade husen väster om Nobel Center måste tydligt underordna sig.

Det platta taket (som beslutats i detaljplanen) bör föras med någon form av takfotsmarkering likt andra märkesbyggnader i Stockholm (Kungliga slottet, Stockholms stadsbibliotek och Operan).

Likt andra märkesbyggnader i Stockholm ser vi fasadbelysning som en självklarhet.

Särskilt uttalande av Linn Bessner (C)

Centerpartiet välkomnar att en publik verksamhet kopplad till Nobelpriset tar denna centrala plats i anspråk i stället för ett slutet kontorshus. Det är positivt att trafikleden överdäckas på denna sträcka och att området utvecklas med verksamheter som bidrar till stadsliv, även om Centerpartiet helst hade sett en överdäckning av hela Stadsgårdsleden.

Byggnadens gestaltning har väckt omfattande kritik, tyvärr inte helt obefogad. Utformningen kan inte anses fullt ut spegla värden förknippade med Nobelpriset, som uppfinningsrikedom, nytänkande och kreativitet. Samtidigt menar Centerpartiet att politikens roll inte är att detaljstyra arkitekturen, utan att inom ramen för gällande

detaljplan och bygglovsprövning säkerställa god funktion, långsiktig kvalitet, ett levande stadsliv och ett väl fungerande samspel med omgivningen.

Det är därför avgörande att bottenvåningarna utformas så att de i praktiken bidrar till ett aktivt och attraktivt gaturum, särskilt på byggnadens södra och västra sidor där förutsättningarna för solljus är något bättre. Lokaler för caféer, restauranger med uteserveringar och andra publika verksamheter behöver ges förutsättningar att fungera över tid och åtminstone delvis vara öppna även för besökare som inte tar del av den museala verksamheten. Stadslivet skapas i gatuplanet, inte enbart på takterrasser eller i interna flöden.

Det är angeläget att gång-, cykel- och vistelsezoner utformas tydligt och trafiksäkert utan att försämra framkomligheten i <https://start.stockholm/exploateringskontoret> det viktiga cykelpendlingsstråket längs kajen. Slussenprojektet har hittills i delar präglats av lösningar där olika flöden sammanblandas på ett sätt som skapar konflikter, och den typen av utformning måste här undvikas.

Nobel Center har, trots sin återhållsamma gestaltning, potential att förvandla en ogästvänlig och bullrig trafikplats till en plats för människor och möten som bidrar till ett mer attraktivt och levande Stockholm.

Ersättaryttrande av Aron Modig (KD)

1. Att avslå överenskommelsen,
2. Att staden håller folkomröstning om alternativa gestaltningar för Nobelcenter,
3. Att därutöver anföra följande

Vi bor i världens vackraste huvudstad. Inte för att Stockholm byggdes snabbt och storskaligt, utan för att tidigare generationer byggt med kvalitet i fokus. Ett museum som lyfter fram Alfred Nobel och den forskning som drivit världen framåt i hans fotspår vore ett fantastiskt tillskott till stadens kulturutbud. Men Stockholm, som historiskt kallats Nordens Venedig, håller på att bli betonglådornas stad. Det är dags för förändring.

Vi kristdemokrater har länge förespråkat en annan väg och har föreslagit att Stockholm inrättar en arkitekturzon i innerstaden och äldre kvartersstadsdelar. När det byggs nytt ska det ske i strikt harmoni med det Stockholm vi älskar. Kristdemokraterna är inte emot nya landmärken, men de måste byggas varsamt i samklang med kringliggande arkitektur. Det vore synd att låta denna unika utvecklingsmöjlighet till ett nytt Nobelcenter gå förlorad för att bara bli ytterligare en skönhetsfläck på vår vackra stad.

Vår stadsmiljö är i grunden vårt gemensamma vardagsrum. Hela 44 procent av svenskarna vill att man bygger mer i sekelskiftesstil, dvs traditionell svensk arkitektur. Endast 14 procent är emot det. Ändå är en överväldigande stor del av det som byggs idag raka motsatsen till traditionell sekelskiftesstil. Precis som Södermalms hembygdsföreningar, Stadsmuseet och delar av Skönhetsrådet anser vi

att förslaget inte håller. Slussen har en enorm betydelse för Stockholms karaktär och utseende, är en av stadens viktigaste stadsmiljöer och är rent av ett viktigt skyltfönster mot omvärlden. Då krävs det mer än ett par fyrkantiga skolådor för att ge såväl platsen som Nobels arv och eftermäle den dignitet som förtjänas.

Stockholm och Nobel förtjänar helt enkelt bättre.